

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la recursul împotriva încheierii

în cauza penală privind învinuirea inculpatei

Antonela Pușneac

(art. 42 alin. (5), art. 46, 188 alin. (3) lit. b), art. 42 alin. (5), art. 46, 188 alin. (3) lit. b), c), d) Cod penal)

(Dosarul nr. 1r-arest-3/2025

Nr. PIGD 1-22040146-01-1r/arest-26052025)

Încheierile privind aplicarea măsurilor preventive neprivative de libertate, precum obligarea de a nu părăsi țara, pot fi contestate cu recurs. Recurs admis, deoarece nu a fost dovedit că măsura preventivă aplicată a urmărit un scop legitim prevăzut de art.176 Cod de procedură penală.

02 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând cererea de recurs înaintată de avocatul Roman Doroftei împotriva încheierii curții de apel privind anunțarea în căutare și aplicarea măsurii preventive,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Alexandru Negru,

Ghenadie Eremciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 ianuarie 2022, prin sentința [Judecătoriei Orhei, sediul Telenești](#), Antonela Pușneac (Cușnirencu) a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 46, 188 alin. (3) lit. b), art. 42 alin. (5), art. 46, 188 alin. (3) lit. b), c), d) Cod penal și condamnată la o pedeapsă de cinci ani de închisoare. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de cinci ani. Totodată, instanța a dispus aplicarea măsurii preventive „obligarea de a nu părăsi țara”, cu executare imediată, până la rămânerea definitivă a hotărârii. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală

2. La 06 iulie 2022, procurorul în Procuratura raionului Telenești, Lilia Calugher, a depus apel. Ea a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei, și excluderea suspendării pedepsei cu închisoare.

3. Cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel Nord la 16 august 2024. La 23 aprilie 2025, în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valeriu Dubăsari, a solicitat aplicarea în privința inculpatei a măsurii preventive – obligația de a nu părăsi țara și anunțarea acesteia în căutare. Procurorul a invocat că inculpata, deși a fost legal citată, nu s-a prezentat la mai multe ședințe de judecată pe parcursul anului 2024, precum și la cele stabilite pentru 22 ianuarie și 12 martie 2025, fiind necesară dispunerea mai multor aduceri silite. Potrivit informațiilor comunicate de Inspectoratul de Poliție Orhei, inculpata nu mai locuiește la adresa declarată. Pentru a evita tergiversarea examinării cauzei, procurorul a solicitat aplicarea față de inculpată a măsurii preventive a obligației de a nu părăsi țara, precum și dispunerea anunțării acesteia în căutare.

4. La 23 aprilie 2025, Curtea de Apel Nord a admis demersul procurorului și a dispus aplicarea în privința inculpatei măsura preventivă „obligarea de a nu părăsi țara”, precum și anunțarea acesteia în căutare. Inculpata a fost apărută de avocatul din oficiu, Anton Vasile (f. d. 228, vol. XVI). Instanța de apel a reținut că, fiind legal citată la adresa declarată din xxxxx, inculpata nu s-a prezentat la niciuna dintre ședințele fixate pentru 16 octombrie și

20 noiembrie 2024, 22 ianuarie, 12 martie și 23 aprilie 2025. Citațiile expediate au fost returnate cu mențiunile „nerevendicat” sau „plecat”, iar pentru ultimele patru ședințe instanța a dispus aduceri silite. Potrivit certificatelor emise de autoritățile publice locale, confirmate prin rapoarte ale poliției și declarații ale vecinilor, precum și a mamei acesteia, inculpata nu mai locuiește la adresa indicată și nu se cunoaște adresa ei actuală. Refuzul repetat de a se prezenta a fost apreciat ca o eschivare de la proces, iar pentru a nu tergiversa examinarea cauzei, instanța a admis demersul procurorului privind aplicarea măsurii preventive și dispunerea anunțării în căutare.

5. La 19 mai 2025, avocatul ales Roman Doroftei, în numele inculpatei, a declarat recurs împotriva încheierii din 23 aprilie 2025, solicitând casarea acesteia și respingerea demersului procurorului. Apărătorul a invocat că dosarul este examinat în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, ceea ce exclude temeinicia aplicării unei măsuri preventive, întrucât riscurile de influențare a martorilor sau de distrugere a probelor nu mai subzistă. Încheierea contestată nu cuprinde o motivare clară care să justifice măsura preventivă dispusă. Recurentul susține că termenul de atac începe din momentul în care partea interesată ia cunoștință de hotărârea pronunțată. Încheierea a fost adusă la cunoștința apărării la 14 mai 2025, iar recursul a fost depus la 19 mai 2025, adică în termen.

6. La 26 mai 2025, recursul a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție. Părțile au fost convocate în ședință pentru 02 iunie 2025.

7. În ședință din 02 iunie 2025 s-au prezentat procurorul Cătălin Scutelnic, avocatul Roman Doroftei și inculpata Antonela Pușneac (Cușnirencu). Avocatul și inculpata au solicitat admiterea recursului, iar procurorul a solicitat respingerea lui.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Articolul 176 alin. (1) Cod de procedură penală prevede:

„(1) Măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile, susținute prin probe, de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă sau să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni ori că punerea în libertate a acestuia va cauza dezordine publică. De asemenea, ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.”

9. Articolul 178 alin. (1), (2) Cod de procedură penală prevede:

„Obligarea de a nu părăsi localitatea constă în îndatorirea impusă în scris bănuitului, învinuitului, inculpatului de către procuror sau, după caz, de instanța de judecată de a se afla la dispoziția organului de urmărire penală sau a instanței, de a nu părăsi localitatea, în care domiciliază permanent sau temporar, fără încuviințarea procurorului sau a instanței, de a nu se ascunde de procuror sau instanță, de a nu împiedica urmărirea penală și judecarea cauzei, de a se prezenta la citirea organului de urmărire penală și a instanței de judecată și de a le comunica acestora despre schimbarea domiciliului.

(2) Obligarea de a nu părăsi țara constă în îndatorirea impusă bănuitului, învinuitului, inculpatului de către procuror sau de instanța de judecată de a nu părăsi țara fără încuviințarea organului care a dispus această măsură, precum și în îndeplinirea altor obligații prevăzute la alin.(1).”

10. Articolul 196 alin. (2) Cod de procedură penală prevede:

„(2) Hotărîrea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alți trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.”

11. Articolul 321 alin. (5) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(5) Instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului, cu darea în consemn la frontieră, și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare...”

12. Articolul 329 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultînd opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

(2) În cazul aplicării arestării preventive, hotărîrea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 311 și 312, care se aplică în mod corespunzător. ...”

MOTIVAREA INSTANȚEI

13. Încheierea Curții de Apel Nord a fost pronunțată la 23 aprilie 2025. Recursul împotriva acesteia a fost depus la 19 mai 2025. Avocatul a indicat că încheierea i-a fost adusă la cunoștință abia la 14 mai 2025. Întrucât nu există dovada comunicării oficiale a încheierii, recursul nu poate fi respins ca fiind tardiv.

14. Prin încheierea Curții de Apel Nord din 23 aprilie 2025, în privința inculpatei a fost aplicată o măsură preventivă non privativă de libertate (interdicția de a părăsi țara) și a fost dispusă anunțarea acesteia în căutare. Recursul se referă doar la aplicarea măsurii preventive.

15. Instanța de recurs, în temeiul art. 448 din Codul de procedură penală, verifică legalitatea și temeinicia încheierii atacate. Instanța verifică dacă a fost aplicată corect legea, dacă instanța a luat în considerație toate faptele relevante și dacă discreția oferită prin lege instanței a fost exercitată corespunzător. Discreția este exercitată corespunzător când măsura aplicată urmărește scopul legitim pentru care a fost prevăzută de lege și aceasta este proporțională scopului legitim. Spre deosebire la recursurile împotriva deciziilor instanței de apel, examinând recursurile prevăzute de art. 437 Cod de procedură penală, instanța de recurs, în temeiul art. 441 alin. (2) Cod de procedură penală, poate casa actul contestat și din alte motive decât cele invocate în recurs. Instanța de recurs trebuie să stabilească în primul rând dacă această încheiere poate fi atacată separat cu recurs.

16. Curtea Supremă a clarificat anterior (în cauza nr. [1r-15/2024](#)), că încheierile prin care se aplică măsuri preventive, inclusiv cele neprivative de libertate, pot fi atacate separat cu recurs, în baza art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală. Deși art. 329 alin. (2) Cod de procedură penală se referă doar la recursul împotriva arestării preventive și arestării la domiciliu aplicate în faza de judecată, această dispoziție nu exclude posibilitatea contestării altor măsuri preventive. Printr-o interpretare sistemică și teleologică, s-a concluzionat că legiuitorul a intenționat garantarea unui recurs efectiv împotriva oricărei măsuri preventive. Astfel, măsuri precum obligarea de a nu părăsi țara pot fi supuse recursului separat.

17. Încheierea atacată nu conține o motivare suficientă privind necesitatea și proporționalitatea măsurii aplicate. Conform art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală, măsura preventivă poate fi aplicată doar dacă există riscul ca inculpatul să se sustragă de la urmărire penală sau judecată, să influențeze martori, să distrugă probe, să comită alte infracțiuni sau pentru a preveni dezordinea publică ori pentru a asigura executarea sentinței. În prezenta cauză, Curtea de Apel Nord a justificat măsura prin neprezentarea inculpatei la ședințele de judecată, considerând că aceasta se sustrage. Totuși, instanța nu a explicat de ce o astfel de măsură era necesară și proporțională. Nici procurorul, în susținerea demersului său, nu a argumentat necesitatea măsurii.

18. Completul notează că, în primă instanță, cauza a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală. Inculpata a recunoscut fapta incriminată ei. Conform modificărilor operate prin [Legea nr. 83 din 14 aprilie 2023](#) (în vigoare din 02 august 2023), art. 364¹ a fost completat cu alineatele (10) și (11), care stabilesc că sentința adoptată în condițiile acestui articol poate fi atacată cu recurs doar în ceea ce privește erorile procesuale și pedeapsa stabilită. Conform art. 447 alin. (1)–(2) Cod de procedură penală, acest recurs se soluționează în mod prioritar și fără prezența părților. Instanța are totuși dreptul să convoace părțile în ședință. Aceste reguli, având caracter ultraactiv, se aplică și cauzelor aflate în curs la data de 02 august 2023. Respectiv, convocarea inculpatei în ședință nu era obligatorie. Pe de altă parte, inculpata mereu putea să invoce dreptul de a păstra tăcerea, chiar dacă se prezenta la ședință. Mai mult, interdicția

de a părăsi țara fusese deja dispusă prin sentință, iar prima instanță a dispus ca această măsură preventivă să fie executată imediat.

19. Având în vedere cele expuse, instanța nu identifică un scop legitim care să justifice aplicarea repetată a interdicției de a părăsi țara. Prin urmare, în temeiul art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) CPP,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de avocatul Roman Doroftei, în interesele inculpatei Antonela Pușneac (Cușnirencu);

Casează încheierea Curții de Apel Nord din 23 aprilie 2025, în partea aplicării măsurii preventive obligația de a nu părăsi țara în privința inculpatei Antonela Pușneac (Cușnirencu), și respinge în această parte demersul procurorului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Alexandru Negru

Ghenadie Eremciuc